# Ομιλία (54η) ότι μετά την παρουσία του Κυρίου θα είναι και στους ενάρετους μεγαλύτερη η αμοιβή και στους απειθείς περισσότερη η τιμωρία και περί διαφόρων παθών και αρετών (Αγ. Γρηγόριος Παλαμάς)

**Categories :** ΘΕΟΛΟΓΙΑ

**Date :** 7 Δεκεμβρίου, 2012

***Εκφωνήθηκε την δέκατη (Γ') Κυριακή του Λουκά, δηλαδή την προ των προπατόρων***

Ο παλαιός νόμος κήρυττε ότι ποιητής και δεσπότης τού ουρανού είναι ο Θεός και θεσμοθετούσε τα τότε θεάρεστα σε εκείνους που βρίσκονταν κάτω από τον νόμο, αλλά δεν πρόσφερνε **επαγγελία ουράνιων αγαθών**, ούτε υποσχόταν στους υπάκουους κοινωνία προς τον Θεό και αιώνια και ουράνια κληρονομιά. Αφ' ότου όμως κατέβηκε σ' εμάς με σάρκα ο παμβασιλέας Χριστός, ώστε, όπως λέγει ο Ίδιος, «να καλέσει τους αμαρτωλούς σε μετάνοια», είναι μεγαλύτερες οι **αμοιβές** προς όσους υπακούουν και μετανοούν, πολιτεύονται με τα έργα τής μετάνοιας **σύμφωνα με το ευαγγέλιο του Χριστού** και τηρούν **τις περιλαμβανόμενες σ' αυτό θείες εντολές**. Και δεν είναι απλώς μεγαλύτερες, αλλά και έχουν **ασύγκριτη υπεροχή**· γιατί μέσω αυτών **έχει επαγγελθεί** βασιλεία ουρανών και φως ανέσπερο και υιοθεσία ουράνια και σκηνώματα υπερκόσμια και ζωή θεία και αιώνια, και κάτι περισσότερο από αυτά· γιατί λέγει, «θα γίνομε κληρονόμοι τού Θεού και συγκληρονόμοι τού Χριστού», και ο Ίδιος ο Κύριος λέγει, «εγώ ήρθα για να έχετε ζωή και ακόμη περισσότερα». **Αυτά όμως δεν είναι ήχος κενών λόγων, ούτε αναφορά απλών λέξεων, αλλά πράγματα που δεν μετακινούνται και επιφυλάσσονται αληθινά ως έπαθλα για τους πιστούς και αυτούς που ζουν σύμφωνα με τις εντολές τού Χριστού**.

Επομένως είναι αναγκαίο αυτοί που πρόκειται να κερδίσουν τα έπαθλα αληθινά και πραγματικά προηγουμένως να εκτελέσουν τα αθλήματα, για να καταστήσουν τους εαυτούς των από το ένα μέρος χωρητούς στις ουράνιες μονές, και από το άλλο δεκτικούς και χωρητικούς των αγαθών που βρίσκονται σ' αυτές, ώστε να μη επιχειρήσουν και τα πραγματικά χειρότερα, ξεπέφτοντας από τα πραγματικά καλύτερα. Γιατί εύλογα και κατά φυσικό λόγο **πριν από την εμφάνιση του Χριστού εκείνοι που αμάρταναν ήταν ανεκτότεροι, και λιγώτερη η ακρίβεια των ενταλμάτων,**

**τώρα όμως σ' αυτούς που αμαρτάνουν αμετανόητα επιφυλάσσεται κρίση φοβερή και κόλαση αιώνια, πυρ άσβεστο, σκότος εξώτερο, σκουλήκι ακοίμητο, ελεεινό τρίξιμο των δοντιών, οδύνη και θλίψη και στενοχώρια, πένθος ατελείωτο και απαρηγόρητο, και πέρα από αυτά, ή καλύτερα πριν από αυτά, ο παντοτινός χωρισμός από τον Θεό, πράγμα που σημαίνει αποξένωση από κάθε αγαθό που ευφραίνει αληθινά**.

Ότι βέβαια όσοι παρέβαιναν τις διατάξεις του νόμου πριν από την ευαγγελική διδασκαλία **ήταν ανεκτότεροι**, μετά τον νόμο όμως **απαιτείται με μεγαλύτερη σφοδρότητα η φύλαξη των ευαγγελικών παραγγελμάτων** από αυτούς που αναμένουν να επιτύχουν τα όσα έχει υποσχεθεί ο Θεός, ας μας διδάξει**ο μέγας Παύλος**. Γιατί λέγει· «αν ο λόγος που λαλήθηκε μέσω αγγέλων επιβεβαιώθηκε και κάθε παράβαση και παρακοή έλαβε δίκαια μισθαποδοσία, πώς εμείς θα ξεφύγομε που αμελήσαμε για τόσο σπουδαία σωτηρία, η οποία, αφού έλαβε αρχή από τον Κύριο, έπειτα επιβεβαιώθηκε σ' εμάς από εκείνους που την άκουσαν, ενώ ο Θεός την επιβεβαίωνε παράλληλα με σημεία και τέρατα και ποικίλα θαύματα και διαμοιρασμό χαρισμάτων τού αγίου Πνεύματος σύμφωνα με τη θέλησή του;». Και αλλού πάλι λέγει, «όταν αμαρτάνομε εμείς μετά την επίγνωση της αληθείας, δεν απομένει πλέον θυσία γι' αμαρτίες, αλλά φοβερή αναμονή κρίσεως και ζήλος πυρός που πρόκειται να καταφάγει τους αντίθετους».

**Ας επιβεβαιώσει επίσης τον λόγο ο Ίδιος ο Κύριος** που ταλανίζει βέβαια τις πόλεις στις οποίες έγιναν τα περισσότερα θαύματά του και όμως δεν μετανόησαν, λέγοντας, «αλλοίμονό σου, Χοραζίν αλλοίμονό σου, Βηθσαϊδά», και προσθέτει ότι «η γη των Σοδόμων και της Γομόρρας θα είναι ανεκτότερη την ημέρα της κρίσεως, παρά εσείς», προς εμάς όμως τι λέγει; «Αν δεν ξεπεράσει η δικαιοσύνη σας τη δικαιοσύνη των Φαρισαίων και Γραμματέων, δεν θα εισέλθετε στη βασιλεία των ουρανών». Γιατί πριν από την παρουσία τού Κυρίου ούτε για τους προς τον Θεό όρκους επιβαλλόταν καταδίκη μας ούτε για την μεταξύ μας οργή και καταφρόνηση είχαμε νομοθετημένες τις ευθύνες, αλλ' ούτε το με εμπάθεια κοίταγμα ξένης γυναίκας θεωρούνταν για μας μοιχεία, ούτε το να κατέχομε περιττά πράγματα και να μη δίνομε σε εκείνους που έχουν ανάγκη μας αποδείκνυε ότι δουλεύομε στον Μαμμωνά με τη θέλησή μας, **τώρα όμως θα δώσομε λόγο για όλες τις παραβάσεις αυτού του είδους και θα μας ζητηθεί η ειλικρίνεια και η ακρίβεια όχι μόνο των έργων, αλλά και των λόγων, και ούτε των λόγων μόνο, αλλά και των λογισμών**. Γιατί λέγει, «εάν ο οφθαλμός σου είναι πονηρός», δηλαδή **ο εσωτερικός λογισμός**, «όλο το σώμα σου είναι πονηρό». **Είπε βέβαια «οφθαλμός» στον ενικό αριθμό, για να δείξει ότι με αυτόν ονομάζει τον νου**· γιατί του σώματος οι οφθαλμοί δεν είναι ένας.

Αυτό δήλωσε και με αυτό που πρόσθεσε, «όλο το σώμα σου θα είναι πονηρό», γιατί, αφού είναι δύο οι οφθαλμοί τού σώματος, αν είναι μόνο ο ένας τυφλός, δεν έχει όλο

το σώμα την αβλεψία. Αλλά και **από το ότι δεν είπε ότι ενεργεί με πονηρό τρόπο, αλλ' ότι είναι πονηρό, έδειξε φανερά ότι ομιλεί για την κακή κατάσταση των παθών μέσα στην ψυχή σχετικά με την αμαρτία**· γι' αυτό και προσθέτει λέγοντας, και «αν **το μέσα σου φως», δηλαδή ο νους και η διάνοια**, «είναι σκότος, το σκότος», δηλαδή το σώμα και η αίσθηση, «πόσο θα είναι;».

Αυτής της κακής κατάστασης που υπάρχει στα κρυφά υποδεικνύοντας τη **θεραπεία**, παραγγέλλει **να προσευχόμαστε στον Πατέρα** που βρίσκεται στα κρυφά, και **να ασκούμε την ελεημοσύνη στα κρυφά**, και **να καθαρίζομε** μάλλον αυτό που υπάρχει μέσα στο ποτήρι, δηλαδή **τον μέσα μας άνθρωπο**· γιατί έτσι και τα εξερχόμενα από το στόμα δεν θα μολύνουν ούτε θα μιαίνουν τον άνθρωπο, αλλά κάθε λόγος του θα είναι προς αγιασμό του και οικοδομή αυτών που τον ακούνε. Και όχι μόνο αυτό, αλλά παραγγέλλει επίσης να έχει κανείς μαζί του για επιβεβαίωση των αμφιβαλλομένων **την ομολογία των πραγμάτων**, για την οποία αλλού ο Κύριος έλεγε· «να είναι το ναι σας ναι, και το όχι σας όχι· το έξω από το ναι και από το όχι προέρχονται από τον πονηρό».

Κανένας λοιπόν από σας, αδελφοί, **να μη τρέφει πονηρούς λογισμούς**, συντασσόμενος με την ακρισία μάλλον και το μίσος και τη μνησικακία και την κατάκριση, παρά με τη δικαιοσύνη και την αγάπη και την αλήθεια. Κανένας να μη ρίχνει στο λυχνάρι τής καρδιάς του βόρβορο αντί για λάδι, δηλαδή τους αισχρούς λογισμούς. **Κανένας να μην έχει στην κατοχή του θησαυρούς πάνω στη γη, παραχώνοντας και αποκλείοντας μ' αυτούς το νου του**. Κανένας να μη προφέρει με το στόμα του τα από τον πονηρό έχοντας πρόχειρους τους όρκους· γιατί αυτός που φέρει στην ψυχή του τέτοια πράγματα και τα βγάζει προς τα έξω με το στόμα, καθιστά τον εαυτό του κατοικητήριο και όργανο και υπηρέτη τού πονηρού, και δεν μπορεί να είναι δούλος τού Θεού, πολύ περισσότερο **δεν μπορεί να είναι υιός και κληρονόμος τής επηγγελμένης ουράνιας και αιώνιας βασιλείας εκείνου**. Γιατί πώς θ' αποκτήσει αυτήν αυτός που φρονεί και λέγει και πράττει όχι τα θελήματα του αγαθού Δεσπότη, αλλά του πονηρού αποστάτη;

Άρα λοιπόν και **αυτός που αποφεύγει τους όρκους, να μη λέγει απλώς το ναι και το όχι, αλλά να τα λέγει με όλη την αλήθεια, ώστε και τα πράγματα να δείχνονται σύμφωνα με τα λόγια**. Γιατί έτσι θα είναι το ναι ναι και το όχι όχι σύμφωνα με την ευαγγελική παραγγελία. **Εάν όμως ο λόγος δεν στηρίζεται στην αλήθεια, αλλά τα πράγματα αντίκεινται στα λόγια, το ναι θα είναι όχι και το όχι ναι, κι έτσι πάλι όντας ψεύδος θα προέρχεται από τον Διάβολο.** Γιατί **το ψεύδος προέρχεται από τον Διάβολο**, και αυτός είναι ο πατέρας αυτού, και από αυτόν οικειοποιείται και υιοθετείται αυτός που ψευδολογεί και δεν μπορεί να γίνει μέτοχος του Πνεύματος της αλήθειας, **ούτε να είναι μέλος τού σώματος του Χριστού**. Γι' αυτό λέγει ο απόστολος γράφοντας προς τους Εφεσίους· «να

ανανεώνεσθε σύμφωνα με το πνεύμα τού νου σας και να ντυθείτε τον νέο άνθρωπο που κτίσθηκε σύμφωνα με τον Θεό προς αληθινή δικαιοσύνη και αγιότητα, και απορρίπτοντας το ψεύδος, να λέγετε την αλήθεια ο καθένας με τον πλησίον του, γιατί είμαστε μέλη ο ένας του άλλου».

**Τι σημαίνει** «να ανανεώνεσθε σύμφωνα με το πνεύμα τού νου σας και να ντυθείτε τον νέο άνθρωπο που κτίσθηκε σύμφωνα με τον Θεό προς αληθινή δικαιοσύνη και αγιότητα»; Όταν ο Θεός παλαιά έπλασε τον προπάτορά μας Αδάμ κατ' εικόνα και ομοίωσή του, **δεν έβαλε μέσα σ' αυτόν καμμιά κακία**, αλλά μαζί με την ψυχή **εμφύσησε σ' αυτόν και τη χάρη τού θείου Πνεύματος που τον κρατούσε σε νεότητα και του διατηρούσε την ομοίωση**. Επειδή όμως εκείνος **διέπραξε τη χειρίστη αδικία, μη υπακούοντας** στον πλάστη του και πιστεύοντας σε εκείνον που τον φθόνησε, συμπαρατάχθηκε με το ψεύδος, αποδεχόμενος εκείνον που παρουσίασε ψευδή τη θεία εντολή, αφού **εξέπεσε από τη θεία χάρη**, **κατέστη, αντί νέος, παλαιός και εφθαρμένος**, μη όντας σύμφωνα με τον Θεό, δηλαδή καθ' ομοίωση του ποιητή, ούτε μπορώντας να γεννά όμοιους με τον Θεό, αλλά όμοιους με τον εαυτό του, παλαιούς και εφθαρμένους· γιατί με τους έτοιμους προς φθορά συνυπάρχει η παλαίωση.

Γι' αυτό γίνεται για μας **νέος** Αδάμ, που δεν παλαιώνει, «ο οποίος αμαρτία δεν διέπραξε ούτε βρέθηκε δόλος στο στόμα του», **τον οποίο εμείς τώρα έχομε Πατέρα τού μελλοντικού αιώνα και αρχηγό τής αιώνιας ζωής**. Αυτός και **τις αμαρτίες μας σήκωσε** και αφήρεσε από τη μέση την παλαίωση. Και αυτός είναι ο Ιησούς Χριστός, ο Υιός τού Θεού, που ντύθηκε για χάρη μας σάρκα από την Παρθένο, του οποίου **τη γέννηση αρχίσαμε να προεορτάζομε σήμερα, τιμώντας τη μνήμη τών προ του νόμου και κάτω από την εξουσία τού νόμου πατέρων** , γιατί έλαμψαν τότε εξαιτίας τής αρετής και της θεοσέβειάς τους, των οποίων είναι οι προρρήσεις και προς τους οποίους δόθηκαν οι επαγγελίες και από τους οποίους προήλθε κατά σάρκα ο Χριστός. Αυτός γεννιέται για μας σύμφωνα με τον τρόπο μας, από Παρθένο όμως, ώστε από μας **να μας αναπλάσει και μέσω του θείου βαπτίσματος να μας ανακαινίσει και να μας κάμει πάλι χωρητικούς της χάριτος του θείου Πνεύματος**, ντύνοντας με αληθινή δικαιοσύνη και αγιότητα εκείνον που πλάσθηκε σ' αυτόν σύμφωνα με τον Θεό, τις οποίες αυτός επεξεργάσθηκε μόνος του, καταντροπιάζοντας βέβαια ολοκληρωτικά τον πονηρό, αν και τον πρόσβαλε με πολλούς τρόπους, αλλ' υπακούοντας δίκαια μέχρι το τέλος στον Πατέρα του, παρουσίασε την προς αυτόν **υπακοή** ως πρόξενο της αναστάσεως και της αληθινής ζωής.

Αυτές όμως τις **αρετές**, αφού τις εκπλήρωσε ο ίδιος, τις έδωσε σ' εμάς **να τις φυλάγομε**. Γιατί λέγει, «ο νόμος δόθηκε μέσω του Μωυσέως, **η χάρη και η αλήθεια πραγματοποιήθηκε μέσω του Ιησού Χριστού**». **Εμείς φυλάσσοντας αυτές, κατά τον μέλλοντα βέβαια αιώνα θα λάβομε και το σώμα νέο και**

**ανώτερο φθοράς, ενώ τώρα ανανεωνόμαστε με την ομοφροσύνη και συνένωση με αυτόν με το πνεύμα τού νου μας, προκόβοντας με τη χάρη αυτού καθημερινά προς το καλύτερο**. Γιατί όταν μας αναγέννησε ο ίδιος, δεν μας χώρισε από τον εαυτό του· γιατί μας γέννησε πνευματικά, όχι σαρκικά, και όπως αυτός που γεννήθηκε κατά φύση από τον Πατέρα προαιώνια παραμένει αχώριστος από αυτόν και από το Πνεύμα του, έτσι θέλει και εμείς που γεννηθήκαμε κατά χάρη από αυτόν κατά τους τελευταίους αιώνες να είμαστε αχώριστοι αναμεταξύ μας και από αυτόν. Και αυτό δηλώνοντας έλεγε προς τον Πατέρα του για τους μαθητές του ο Κύριος· «δώσε, Πατέρα, σ' αυτούς να είναι όλοι ένα, όπως εγώ είμαι μέσα σε σένα και συ μέσα σε μένα, να είναι και αυτοί μέσα σε μας ένα αληθινά».

Γι' αυτό και πάλι λέγει αλλού· «**ο Κύριος είναι κεφαλή μας, ενώ εμείς μέλη μεταξύ μας**». Και εδώ όμως, αφού είπε «ντυθείτε τον νέο άνθρωπο», πρόσθεσε, «και να λέγετε ο καθένας προς τον πλησίον του την αλήθεια, γιατί είμαστε μέλη μεταξύ μας», εννοώντας ακριβώς αυτό, ότι, **όπως ο οφθαλμός, που είναι μέλος δικό μας, δεν μας παρουσιάζει το φως σκότος και το σκότος φως, και όπως αυτή η γλώσσα, που είναι μέλος δικό μας, δεν μας παρουσιάζει το γλυκύ πικρό και το πικρό γλυκύ, αλλ' όπως είναι το καθένα πραγματικά**, **τέτοιο παρουσιάζεται σ' εμάς** με τα μέλη που μπορούν να τα κρίνουν, έτσι **ο καθένας από μας που φέρομε το όνομα του Χριστού**, αφού είναι μέλος όλης της Εκκλησίας, **να μη λέγει τίποτε άλλο εκτός από αυτό που υπάρχει και γνωρίζεται αληθινά από αυτόν** αλλιώς είναι πλάνος και αντίθετος, αλλ' όχι μέλος και οικείος.

Έτσι ακούσαμε όμως τον Κύριο να λέγει και για την **οργή**· **«αυτός που οργίζεται εναντίον τού αδελφού του χωρίς λόγο, θα είναι ένοχος κατά την κρίση, ενώ όποιος τον λέγει, "βλάκα", θα είναι ένοχος στο συνέδριο· όποιος πάλι τον πει, "μωρό", θα είναι ένοχος για τη γέεννα τού πυρός». Αν και βέβαια φαίνονται μικρά αυτά, αλλ' όμως κλονίζουν και καταστρέφουν το μέγα αγαθό της αγάπης και παρέχουν ευκαιρία στον Διάβολο**. Γιατί λέγει· «να μη σας βρίσκει η δύση τού ηλίου ακόμη οργισμένους, και να μη δίνετε τόπο να δρα ο Διάβολος». **Εκείνος λοιπόν που με την επίταση και παράταση του εξοργισμού έφθασε σε ύβρεις εναντίον τού αδελφού του και δεν είναι διατεθειμένος να προβεί σε συμφιλίωση, εκπίπτοντας από το φως τής αγάπης και γεμίζοντας από το αντίθετο σκότος, παρέχει τόπο στον άρχοντα του σκότους**, και έχοντάς τον ένοικο κατά κάποιο τρόπο, αφού είναι σαν να περιέχεται στον ίδιο τώρα μ' εκείνον τόπο, οπωσδήποτε θα πέσει μαζί του και στην ετοιμασμένη για εκείνον γέεννα, αφού είναι ένοχος και υπεύθυνος, **αν με τη μετάνοια μαζί με το μίσος προς τον αδελφό δεν βγάλει έξω και τον αρχηγό και πρωτοστάτη του μίσους.**

Κάθε **πικρία** λοιπόν, αδελφοί, και κάθε **θυμός** και **οργή**, **κραυγή** και **βλασφημία**,

**να εξαφανισθεί από σας**, μαζί με κάθε κακία· γιατί, αν το να πούμε κάποιον μωρό, όταν το λέμε με οργή, κρίθηκε άξιο τέτοιας καταδίκης, τι θα πούμε για τις άλλες ύβρεις και βλασφημίες, στις οποίες καταφεύγομε όταν κυριευόμαστε από τον θυμό; Γι' αυτό, αδελφοί, **ας σπεύδομε να καταπνίξομε το φοβερό αυτό θηρίο, τον θυμό, και να χαλιναγωγήσομε τη γλώσσα μας**· γιατί **δίνομε σ' αυτά τόπο εναντίον της ψυχής μας** μάλλον, όταν τον δίνομε, και όχι εναντίον αυτών που μισούμε. Αν λοιπόν κανείς από οργή λέγει την απαγορευμένη αυτή λέξη, λέγοντας «μωρόν» αυτόν που από ευσέβεια είναι προσκολλημένος σε αδελφότητα, ας φρίξει από τη δεσποτική απόφαση και ας μη εκτείνει τόσο πολύ την οργή·**αν πάλι όχι από οργή, ούτε τότε αυτά τα λόγια είναι δικαιολογημένα**. Γιατί λέγει, «κανένας σαπρός λόγος να μη βγαίνει από το στόμα σας, αλλά να βγαίνει λόγος αγαθός προς οικοδομή, για να δίνει χάρη σ' αυτούς που τον ακούνε», και «πορνεία και πλεονεξία και κάθε ακαθαρσία **ούτε καν ν' αναφέρεται ανάμεσά σας**, όπως πρέπει σε αγίους, καθώς επίσης και αισχρότητα και μωρολογία ή ευτραπελία, τα μη πρέποντα πράγματα».

**Τι σημαίνει** «ούτε καν ν' αναφέρεται πορνεία ανάμεσά σας»; Δεν το χαρακτηρίζει ως έγκλημα το να αναφέρεται από άλλους· γιατί δεν είναι στο χέρι μας να το παθαίνομε αυτό, ούτε είναι οπωσδήποτε ένοχος αυτός που κακώς ακούει. Κι αυτό δηλώνοντας αλλού, ότι βδελυρό δεν είναι το να λέγεται κανείς, αλλά το να είναι πόρνος, λέγει· «**αν κάποιος που ονομάζεται πόρνος είναι πραγματικά, με αυτόν ούτε να συντρώγετε**». Δεν λέγει λοιπόν εδώ να προσέχει κανείς αυτό, το να μη ονομάζεται τέτοιος, αλλά το **να μη αναφέρει με τη γλώσσα κανένα από τα ονόματα που προκαλούν ακαθαρσία**· γι' αυτό και πρόσθεσε συνάπτοντας με το παραπάνω τούτο, «και αισχρότητα και μωρολογία και ευτραπελία, που δεν είναι πρέποντα». Σε ποιους δεν είναι πρέποντα; Στους αγίους που ανέφερε παραπάνω. Γιατί, αφού είπε, «**κάθε ακαθαρσία ούτε καν ν' αναφέρεται ανάμεσά σας**», δηλαδή ούτε καν να λέγεται από σας, πρόσθεσε, «**όπως πρέπει σε αγίους**». Αγίους βέβαια εδώ δεν λέγει αυτούς που αναχώρησαν από τους ανθρώπους και βρίσκονται τώρα μαζί με τους αγγέλους και δοξάζονται από εμάς επειδή ευαρέστησαν τελείως τον Θεό και κατέκλεισαν τη ζωή τους με άριστο και θεάρεστο τέλος, αλλ' όλους εκείνους που έχουν παραδώσει τον εαυτό τους στον Θεό μέσω του βαπτίσματος στο όνομα του Χριστού. Γιατί, αν το σκεύος που αφιερώθηκε στον Θεό είναι άγιο και κάθε προσφορά σ' αυτό, και μάλιστα αυτή που προσφέρεται προς αγιασμό, πολύ περισσότερο είναι άγιος ο άνθρωπος που προσφέρθηκε στον Θεό με άγιες συμφωνίες και προσλήφθηκε μέσω του λουτρού τής παλιγγενεσίας· γιατί από εκεί απέκτησε και τη χάρη τού Πνεύματος της αγιωσύνης.

**Αλλά ποιες διαβεβαιώσεις και υποσχέσεις δώσαμε, ώστε να προσληφθούμε από την ουράνια χάρη τού Πνεύματος**; Οπωσδήποτε, για να μιλήσω με συντομία, ότι **θα υποταχθούμε στον Χριστό**, ο οποίος λέγει, αγωνισθείτε «**να μπείτε από τη στενή πύλη, γιατί είναι πλατειά η πύλη και ευρύχωρη η**

**οδός που οδηγεί στην απώλεια και πολλοί είναι αυτοί πού μπαίνουν από αυτή, αντίθετα είναι στενή η πύλη και γεμάτη θλίψη η οδός που οδηγεί στη ζωή, και λίγοι τη βρίσκουν**». **Από τη στενή πύλη δεν μπορεί να μπει ούτε ο ντυμένος με όγκο δόξας και υπερηφάνειας, ούτε ο φορτωμένος με πλεονεξία και φιλοκτημοσύνη, ούτε ο αποχαυνωμένος από ηδονή και άνεση. Γι' αυτό είναι αταίριαστα στους Χριστιανούς η ευτραπελία και η αστειότητα, γιατί προκαλεί στην ψυχή αποχαύνωση, ούτε η μωρολογία, γιατί είναι δείγμα υπερηφάνειας, ούτε και η αισχρότητα των λόγων, ως ένανυσμα και προτροπή προς πορνεία**, «αλλά μάλλον ταιριάζει ευχαριστία», όπως συμπληρώνοντας λέγει ο Παύλος.

Και φαίνεται βέβαια ανακόλουθος προς τον εαυτό του ο λόγος, ότι ταιριάζει στους αγίους όχι αισχρότητα και ευτραπελία, «αλλά μάλλον ευχαριστία», είναι όμως και πολύ ακόλουθος. Επειδή δηλαδή εδώ αγίους ονομάζει τους αγιασμένους με τη χάρη τού βαπτίσματος στο όνομα του Χριστού, αυτό ακριβώς λέγει προς εμάς, ότι δηλαδή, **αφού ελάβαμε δωρεάν τη χάρη** αυτού του είδους, **δεν ταιριάζει ν' ασχολούμαστε με τίποτε άλλο, παρά με την ευχαριστία αυτού που μας πρόσφερε αυτή τη μεγαλοδωρεά**, και δεν την πρόσφερε απλώς, αλλά και μας την έδωσε ως αρραβώνα τής **αιώνιας κληρονομιάς που μας υποσχέθηκε**, αν κρατήσομε μέχρι το τέλος σταθερά με την αγαθοεργία τον αρραβώνα αυτόν.

Γι' αυτό λέγει ο Κύριος στα ευαγγέλια, «**προσέχετε τους εαυτούς σας, μήπως με τις βιωτικές μέριμνες γίνουν βαρειές οι καρδιές σας**». Γιατί, «αν ο κακός δούλος πει, αργοπορεί να έρθει ο Κύριός μου», και αρχίσει να πολεμά και ν' αδιαφορεί, «**θα έρθει ο Κύριος κάποια μέρα που δεν το περιμένει και ώρα που δεν τη γνωρίζει, και θα τον διχοτομήσει» (δηλαδή θα τον αποκόψει από τη χάρη που μας έχει δοθεί) «και θα τον τοποθετήσει μαζί με τους υποκριτές», οι οποίοι υποκρίνονται και ονομάζονται, αλλά δεν είναι Χριστιανοί**. Αυτό γνωρίζοντας ο μέγας Παύλος προσθέτει και επιβεβαιώνει και παραγγέλλει γράφοντας· «**αυτό να γνωρίζετε, ότι κάθε πόρνος ή ακάθαρτος ή πλεονέκτης, δηλαδή ειδωλολάτρης, δεν έχει κληρονομιά στη βασιλεία του Χριστού και Θεού. Κανένας να μη σας απατά με κούφια λόγια· γιατί γι' αυτά έρχεται η οργή τού Θεού επάνω στους υιούς τής απείθειας**. Να μη γίνεσθε λοιπόν συμμέτοχοι αυτών».

Και φαίνεται βέβαια ο Παύλος να ομιλεί και να διατυπώνει τη γνώμη του σκληρά· γιατί **πόρνο εδώ και ακάθαρτο κάλεσε τον ευτράπελο και αισχρολόγο** και τον απέκοψε από την κληρονομιά μαζί με τον Χριστό. Ο Κύριος όμως νομοθετώντας για μας ξεπέρασε και αυτήν την απόφαση· γιατί κάλεσε μοιχεία την από την περίεργη θέα επιθυμία στην ψυχή, ώστε, **καθαρίζοντας τους εαυτούς μας και από τους μολυσμούς μέσα στη διάνοια**, να ζούμε στη γη με τρόπο αγγελικό. Γιατί γι' αυτό πραγματικά κατέβηκε αυτός σε μας, μένοντας στον ουρανό ως Θεός, ώστε και ενώ

ακόμη εμείς μένομε στη γη να μας ανεβάσει στους ουρανούς με τον αγγελικό τρόπο ζωής. Γι' αυτό πάλι λέγει ο Παύλος· «το δικό μας πολίτευμα βρίσκεται στον ουρανό, όπου πρόδρομος για χάρη μας μπήκε ο Ιησούς».

Εύχομαι και εμείς, ακολουθώντας αυτόν, **τώρα βέβαια με τον θεοφιλή βίο**, ενώ στον μέλλοντα αιώνα με τη θέαση των ανέκφραστων και αιώνιων αγαθών που μας έχει υποσχεθεί, να συνυπάρχομε και να ζούμε αιώνια μ' αυτόν, δοξάζοντας αυτόν μαζί με τους αγίους αγγέλους και ανθρώπους μαζί με τον Πατέρα και το Πνεύμα τώρα και πάντοτε και στους απέραντους αιώνες. Γένοιτο.

*(Πηγή: Γρηγορίου Παλαμά Έργα, ΕΠΕ, Πατερικαί Εκδόσεις «Γρηγόριος ο Παλαμάς»)*